

Havlíčková Kysová, Šárka

"Čeho se vítěz může bát?"

Theatralia. 2024, vol. 27, iss. 1, Supplementum, pp. 7-8

ISBN 978-80-280-0528-3 (print); ISBN 978-80-280-0529-0 (online ; pdf)
ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/TY2024-S-1>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.79784>

Access Date: 30. 04. 2024

Version: 20240425

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

„Čeho se vítěz může bát?“

Vážené čtenářky, vážení čtenáři časopisu *Theatralia*,

je mi ctí a velkým potěšením představit vám supplementum ročníku 27 (2024), v němž publikujeme český překlad Senekova *Agamemnona* z roku 1965. Vytvořil ho básník, dramatik a překladatel Václav Renč (1911–1973) a jedná se o první převod tohoto titulu do češtiny. Ačkoliv měl být překlad brzy po svém vzniku publikován, bohužel z tohoto záměru vlivem nepřízně kulturně-politického „osudu“ nedošlo. Představujeme tedy překladatelský počin doposud nepublikovaný a širšímu čtenářstvu a badatelstvu neznámý. Renčův výtvar, který editorka překladu Daniela Čadková označuje za průkopnický čin, rozhodně neměl zůstat „v šuplíku“ a je načase jej z něho vytáhnout. Jak je patrné ze samotného českého textu tragédie i textů doprovodných, Renčova pečlivá práce s jazykem i pojmy antického světa nás vtahují do složité říše moci, tužeb, vášní či vztahu jednotlivce k zákonům a povinnostem různého druhu. Je znát, že autor překladu promýšlel každý význam, aby v duchu originálu podnítil uvažování nad lidským jednáním a jeho následky. Nechává nás nahlédnout například do Senekových úvah o triumfálních jistotách, v nichž se skrývá (nejedna, ba fatální) nejistota – vizme, jak na Agamemnonovu otázku v nadpise tohoto úvodníku reaguje Cassandra (3. scéna): „A čeho ne?“.

Na následující stránky jsme zařadili nejdříve pro toto supplementum vzniklou doprovodnou studii editorky čísla, klasické filoložky, bohemistky a překladatelky Daniely Čadkové. Autorka nás v ní seznamuje s Renčovou překladatelskou činností, přičemž zdůrazňuje široký různojazykový záběr (vedle latiny němčina, angličtina, italština, francouzština) a rozmanitost děl (stylovou či žánrovou), jež překládal, a jeho zřetel k divadelní praxi jako účelu vznikajících překladů. Co nám v oblasti reflexe této pozoruhodné šíře Renčových překladatelských zájmů chybí, je právě zhodnocení překladů z oblasti antické dramatiky. Čadková ve své studii dále důkladně analyzuje samotný překlad *Agememnona*, uvádí ho do kontextu Renčova překladatelského přístupu a nakonec se věnuje nere realizovanému publikačnímu plánu, který měl kromě *Agememnona* zahrnovat i další antické hry jiných překladatelů (Jiřího Konůpka, Ferdinanda Stiebitze a Vladimíra Šrámka).

Následuje přetištěný a Čadkovou opoznámkovaný kratší text, v němž Alois Bejblík v roce 1966 zhodnotil právě onen nere realizovaný ediční plán nakladatelství Orbis, který nám podává svědectví o smyslu celého projektu. Po Ediční poznámce Daniely Čadkové zařazujeme jako další v pořadí samotný Renčův překlad Senekova *Agememnona*, a to

včetně původní překladatelovy Závěrečné poznámky. Supplementum uzavírá obrazová příloha, obsahující několik fotografií z překladatelovy pozůstalosti, a poděkování.

Jako šéfredaktorku mne velmi těší, že jsme podleli entusiasmu Pavla Drábka, který vznik tohoto supplementa inicioval a který všechny zúčastněné podnítil k nadšené, byť mnohdy nelehké práci. Kromě pečlivosti a erudice Daniely Čadkové by se dílo nepodařilo bez nasazení a uvážlivosti redaktorky Elišky Raiterové, vstřícnosti správkyně Renčovy pozůstalosti Luisy Novákové a dalších dědiců včetně Veroniky Helcelové, právní opory Lenky Sobotkové, typografických dovedností Pavla Křepely a podpory vedoucího Katedry divadelních studií Davida Drozda.

Tento překlad vydáváme s laskavým svolením dědiců Václava Renče. Považujeme ho za důležitý příspěvek k českému divadelnímu překladu i translatologickému bádání. Doufáme, že naše supplementum osloví nejenom příznivce antické literatury, ale i ty, kteří hledají hlubší smysl a reflexi lidského osudu.

Šárka Havlíčková Kysová, šéfredaktorka